

Ali smo se pripravljene bolj organizirati

Na podlagi predloga o organiziranosti, ki se je oblikoval že dlje časa, so se v začetku junija sestale družbenopolitične organizacije v DO.

Eden od sklepov sestanka družbenopolitičnih organizacij v začetku aprila 1981, na katerem smo obravnavali problematiko kvalitete, je bil tudi ta, da je potrebno analizirati obstoječo organizacijo dela in poiskati možnosti, kako bi z izboljšanjem organizacije dosegli bolj usklajeno delo in hitrejšo reševanje problemov.

Pobudo za razmišljanja o reorganizaciji so dali predvsem stalni problemi s kvaliteto ter težave z usklajevanjem dela posameznih služb, sektorjev, oddelkov in TOZD. Pri analizi teh težav vedno znova ugotavljamo dvoje:

a) delo se opravlja premalo dosledno

b) organizacija ne zagotavlja tega, da bi se vsak delavec v delovnem procesu čutil odgovornega za rezultat skupnega dela.

Če ocenjujemo sedanjo organizacijo glede na prej omenjeno, lahko ugotovimo predvsem naslednje slabosti:

1. Poslovni proces je organizacijsko deljen horizontalno (to je po delih istega de-

lovnega procesa), (priprava, prikrojevalnice, šivalnice, montaža ipd.), ne pa vertikalno (tako kot naj bi tekel delovni proces od modelirja do finiša).

2. Tehnični sektor je izdvojen iz TOZD in s tem so tehnične funkcije izven proizvodnje.

3. Kot posledica takega položaja je slabo sodelovanje in neopredeljena odgovornost.

V takem modelu ugotavljamo, da nam tudi sedanja delitev po TOZD ni prinesla ničesar iz naslednjih razlogov:

1. Ker je delitev »horizontalna« (po delih iste proizvodno-poslovne verige), ni možno uresničiti ideje »delitve skupnega dohodka«.

2. Ker le-te nismo uresničili, vodimo enotno politiko o vseh tistih vprašanjih, ki zadevajo ekonomski položaj delavca, kot so:

– enoten sistem nagrajevanja

– enotna politika skupne porabe itd.

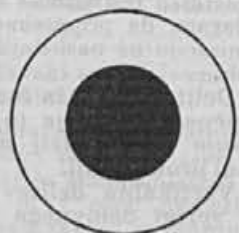
3. Zaradi »horizontalne« delitve poslovnega procesa so TOZD med seboj tako soodvisne, da so kakršnekoli neodvisne odločitve po TOZD nemogoče, s tem pa odločanje po TOZD izgublja vsebino.

4. Tako stanje je posledica dejstva, da smo prej enovito TOZD Proizvodnja razdelili na 3 TOZD zaradi pritiska po manjših TOZD, ne pa zaradi poslovnih motivov.

5. Učinka take delitve v smislu izboljšanja poslovanja ni, efekt je samo v povečanju stroškov in večjih izgubah delovnega časa.

Z namenom, da bi z organizacijo zagotovili boljše in učinkovitejše reševanje poslovnih problemov, bolj življensko povezavo delavcev v posameznih oddelkih z rezultatom skupnega dela, dalje, da

(Nadaljevanje na 2. strani)

Nova tovarna raste

Ob obisku na Colu smo obiskali tudi skupino delavcev SGP Primorje iz Ajdovščine, ki tu gradi novo tovarno. Tako se uresničuje že davno začrtan cilj, da na Colu razširimo proizvodne zmogljivosti, s čimer bi pridobili več gornjih delov za naše montažne oddelke. Hkrati s tem pa seveda omogočili hitrejši razvoj dosedanjega obrata in izboljšali delovne pogoje delavcev. Prav gotovo je ta investicija pomemben korak tudi v razvoju Krajevne skupnosti na Colu, saj se morajo sedaj vsi voziti v kraje, kjer je razvita industrija.

Ta dan je deževalo in z delavci smo se lahko pogovorili v njihovem prebivališču. Vodja gradbišča tov. Makovec je povedal: »Gradnja objekta je razmeroma zahtevna. Mislim, da bi stvari lahko poenostavili. Sicer pa smo zaradi vremenskih neprilik v zaostanku, upam, pa, da bomo z nadurami nadomestili zamujeno. Poleg 18 ljudi, ki tu že delajo, bo potrebno še 10 ljudi, kajti čaka nas tudi zunanja ureditev, ki bo zaradi skalnatega terena zelo težka.«

N. P.

O novi organizaciji so razpravljale tudi družbenopolitične organizacije

dogovarjamo se – dogovorili smo se

(Nadaljevanje s 1. strani)

bi zaokrožili organizacijske enote tako, da bi v teh enotah delavci – samoupravljalci dejansko lahko samostojno sprejemali odločitve, ter da bi dosegli tudi določene racionalizacije režijskih služb, predlagam, da pripravimo reorganizacijo na naslednjih osnovah:

1. Delitev vloge in funkcij tehničnega sektorja in približanje teh funkcij neposredni proizvodnji.

2. Vertikalna delitev (po vsej verigi delovnega procesa), namesto horizontalne, s tem, da se vzpostavijo tri take delovne linije:

- lahka obutev
- športna obutev
- pancerji

3. Doseči čim večjo možno prostorsko zaokroženost posameznih enot.

4. Izvesti reorganizacijo s tem, da se število režijskih delovnih mest po možnosti zmanjša, nikakor pa se ne sme povečati.

Reorganizacija po teh načelih predpostavlja združitev treh proizvodnih TOZD v TOZD Proizvodnja. Sedanja delitev je namreč popolnoma neustrezna iz sledečih razlogov:

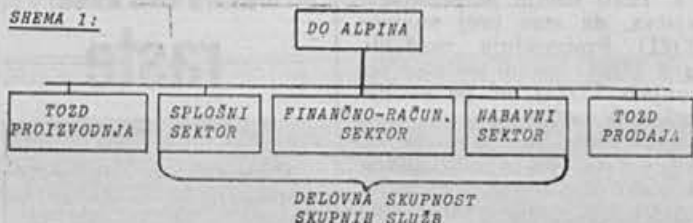
1. Gorenja vas predstavlja tehnološko le eno fazo v izdelavi obutve.

2. Plastika se v enem delu – deli za smučarske čevlje – življensko povezuje z ostalo proizvodnjo pancrjev, drugi del – PU podplati – pa s sedanjim deviznim režimom izgublja pogoje za obstoj.

Orodjarna kot samostojni enoti pa je potrebno zagotoviti čimboljše možnosti za nadaljnji razvoj.

Za lažjo predstavbo navajamo dve shemi:

SHEMA 1:

SHEMA 2:

Pri tem bi posamezne organizacijske enote vključevale naslednje:

TOZD PROIZVODNJA: TOZD bi vključevala dosedanje tri proizvodne TOZD in tehnični sektor, s tem da se funkcije tehničnega sektorja specializirajo in s tem približajo proizvodnji, hkrati pa specializirajo po vrstah obutve.

Planiranje proizvodnje: ostala bi štabna služba TOZD, s tem, da se znotraj tega oddelka delo specializira glede na tri skupine izdelkov.

Lahka obutev: ta enota bi združevala vse tiste proizvodne oddelke, ki izdelujejo lahke obutev, vključno s pripadajočimi tehničnimi službami in kontrolo, torej:

- modelirnico lahke obutve,
- tehnološko pripravo lahke obutve,
- prirojevalnico in šivalnice lahke obutve,
- montažo lahke obutve,
- kontrolo lahke obutve,

– proizvodnjo plastičnih delov za lahke obutev (peta, napetniki, podplati).

Športna obutev: ta enota bi združevala tiste proizvodne oddelke, ki izdelujejo tekaške čevlje, športne copate ter platinjske obutev in apres-ski obutev, s pripadajočimi tehničnimi službami in kontrolo. Čeprav imamo v tem sklopu različne izdelke, jih ne moremo naprej deliti, ker se proizvodnja teh izdelkov med letom sezonsko dopolnjuje.

Pancerji: ta enota bi združevala tiste proizvodne oddelke, ki izdelujejo smučarske čevlje, s pripadajočimi tehničnimi službami in kontrolo, torej:

- razvoj pancrjev,
- tehnološko pripravo,
- izdelavo zunanjih delov (brizganje šal in manšet),
- izdelavo notranjih čevljev,
- montažo,
- kontrolo.

Pri oblikovanju teh linij bi seveda upoštevali dosedanjo

specializacijo proizvodnih izdelkov (kar pomeni, da se npr. Gorenja vas vključi v »Lahko obutev«).

Tam, kjer bi bilo možno, pa je treba tudi doseči prostorsko povezavo in čimbolj približati tehnične službe neposredni proizvodnji.

Orodjarna: bi se formirala kot posebna enota glede na možnosti razvoja in na pomen, ki ga le-ta ima v perspektivi Alpine.

Investicije in vzdrževanje: ta enota bi vključevala tako imenovane »pomožne« dejavnosti:

- investicije,
- vzdrževanje,
- adaptacije,
- avtopromet.

Iz predloga vidite, da smo pri predlagani delitvi upoštevali predvsem tale načela:

1. Povezati v eno enoto proizvodnjo ene vrste izdelkov z vsemi službami, ki to proizvodnjo pripravljajo.

2. Vse ostale dejavnosti izločiti iz proizvodnje in s tem omogočiti tistim delavcem, ki bodo vodili posamezno vrsto proizvodnje, da se v celoti osredotočijo na razvoj, organizacijo dela in kvaliteto te proizvodnje, in da ti ljudje niso obremenjeni z drugimi dejavnostmi (npr. investicije, samoupravljanje ipd.).

Vprašanje temeljnih organizacij združenega dela

Predlog predpostavlja združitev treh proizvodnih TOZD v enotno TOZD Proizvodnja.

Gorenja vas bi glede na specializacijo spadala v enoto lahke obutve, ker izdeluje polizdelke za lahke obutev.

TOZD Plastika pa bi se organizacijsko vključila takole:

- orodjarna kot posebna enota,
- proizvodnja delov za pancrje se vključi v linijo »pancerji«, ker le-ta skupaj predstavlja zaključen proizvod, tako tehnološko kot dohodkovno.

– proizvodnja peta, napetnikov, PU podplatoev se vključi kot posebna proizvodna enota v linijo lahke obutve, ker so vse to polizdelki za lahke obutev.

Taka delitev je umestna glede na to, da mora orodjarna v nadaljnjem razvoju Alpine doseči večjo vlogo in pomen,

ZAKLJUČEK ...

Predlagam vsem, da razmislite o vsebini predloga in da pri tem upoštevate, da moramo najprej ustvariti čimboljši rezultat, da bi imeli kaj deliti.

Naj povemo, da so DPO na skupnem sestanku natančno razpravljale o tem predlogu in predlog podpre; posebno pa so vsi poudarili, da je treba organizacijo speljati tako, da bo vloga delavca pri gospodarjenju napredovala. Organizacijsko pa je potrebno razrešiti še nekatera vprašanja, kot je recimo proizvodnja PU, športni program itd.

Tomaz KOŠIR

da je izdelava delov za smučarske čevlje življensko povezana z ostalo proizvodnjo pancrjev, ter da proizvodnja PU podplatoev odмира, ker glede na znano problematiko nima pogojev za samostojni obstoj.

Potrebo po taki spremembi nam narekujejo tudi finančni rezultati TOZD Plastike v zadnjem času, ki so glede na nepopolno izkoriščanje zmogljivosti slabi. Zato je tudi s te strani smotrno, da se ta proizvodnja tudi dohodkovno poveže s proizvodnjo gotove obutve.

Odločitev je stvar delavcev ...

Od vseh nas je odvisno, ali se bomo opredelili za tako organizacijo, saj vemo, da o takih spremembah odločamo vsi delavci z referendumom. Ni pa odveč poudariti sledečih dejstev:

1. Sedanje gospodarske težave nas postavljajo pred dejstvo, da bomo morali delati kvalitetneje in ceneje.

2. Predlagana rešitev po našem mnenju pomeni boljše vertikalno povezavo, zato bi rezultati morali biti boljši.

3. S predlagano rešitvijo lahko pričakujemo delno zmanjšanje režije (računovodstvo in še nekatere službe).

Rekel bi, da se bo v razpravi o tem predlogu pokazalo, ali smo za stabilizacijo v resnici ali imamo to samo na jeziku.

Kako bi v takem modelu delovalo samoupravljanje ...

Nekateri bodo mogoče trdili, da z zmanjšanjem števila TOZD krnimo samoupravni proces. Trdim, da je resnica nasprotna in da bo šele delavski svet TOZD, ki bo zajemal celotno proizvodnjo posameznih izdelkov, lahko dobro in samostojno odločil o poslovnih vprašanjih, o dohodku in njegovi delitvi.

Seveda moramo zagotoviti, da bodo v tem delavskem svetu zastopani dovolj številčno delegati iz vseh delov delovnega procesa, in da bomo čimbolj razvili tudi delo delegatov znotraj svojega oddelka (samoupravne delovne skupine).

dogovarjamo se – dogovorili smo se

Ob rob sklepov delavskih svetov

Delavski sveti TOZD in DSSS so v maju 1981 obravnavali predlog prioritete liste prosilcev za družbeno najemna stanovanja, predlog delitve regresa za letni dopust in nekatere sklepe komisije za delitev sredstev sklada skupne porabe.

Pri obravnavanju predloga prioritete liste je bilo pojasnjeno, da je Alpina v letošnjem letu kupila 10 stanovanj v Žireh, izpraznjena pa bodo

to pridobi eskontni limit v višini 25.000.000.– din po veljavnih obrestnih merah. Sprejet je bil še sklep, da se modelirju Gerhardu Wahrheitu

Delovni pogoji na Črnem vrhu so se nekoliko izboljšali

tudi 4 stara stanovanja. Tako bo Alpina letos v Žireh rešila 14 prosilcev, iz prioritete liste pa je razvidno, da je vseh prosilcev preko 50.

Sprejet je bil še sklep, da se odobri zamenjava trosobnega stanovanja med Alpino in Zdravstveno skupnostjo in sicer namensko za zdravnika, s tem, da razlika med vrednostjo starega in novega stanovanja, povrne združeno delo v Krajevni skupnosti Žiri.

Na predlog komisije za delitev sredstev sklada skupne porabe, komisije za življenjske in delovne pogoje pri IO konferenci sindikata je bil potrjen predlog za delitev regresa za letni dopust.

S predlogom pa se niso strinjali delegati DS TOZD Prodaja.

Soglasno je bil sprejet še sklep o adaptaciji kuhinje in odobrena sredstva v ocenjeni višini 7.000.000.– din. V predlagani vsebini se potrjuje tudi zaključki s sestanka o problematiki kvalitete, ki jih predlagajo OOKZ s strokovnjaki tehničnega sektorja.

Delavski svet TOZD Obutev Žiri

je soglasen, da se dodeli stanovanjsko posojilo še Čadež Darinki in Remic Stanislavi.

DS TOZD Obutev soglašala, da vplača 500.000.– din v sklad solidarne odgovornosti Kosovske banke Beograd in s tem postane član banke. Za potrebe obratnih sredstev se v tej banki veže 10.000.000.– din za dobo 36 mesecev po 6% obrestni meri, s tem, da se za

odbori izplačilo honorarja po pogodbi v višini DM 19.000.– za izdelavo kolekcije pomlad-poletje 1982.

Delegati so nazadnje obravnavali bremenitve, ki se nanašajo na reklamirano obutev v letu 1980 do vključno 13. februarja 1981 an sprejel sklepe o odpisu na izredne izdatke.

Delavski svet TOZD Plastika

je poleg ostalih sklepov, na OOKZ TOZD Plastika potrdil še dodatne ukrepe za boljši odnos do dela ter kvalitetnejšo proizvodnjo v TOZD Plastika.

Obravnaval in sprejel je tudi poročilo o poslovnem potovanju na ogled mednarodnega velesejma v Hannoveru, ki ga je podal vodja TOZD Plastika.

Delavski svet TOZD Prodaja

je razpravljal o istih zadevah kot ostali tozdi, poleg tega pa še o pogojih dela za vodjo testiranja, servisa in tekmovalne službe, investiranju v lokal za prodajo obutev KALČA v Nišu, javni razpravi Pravilnika o oblikovanju cen proizvodov in uslug ter o predlogu dopolnitve pogodb z našimi dobavitelji, ki dopolnjujejo naš asortiman (dokup).

Delegati se niso strinjali s predlogom o delitvi regresa za letni dopust, ker v predlogu ni bil v celoti upoštevan 91. člen pravilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke, skupno porabo, o

nadomestilih in prejemkih, ki med drugim določa, da je za regres po zaključnem računu namenjeno najmanj 30% poprečnega osebnega dohodka v 9 mesecih preteklega leta in največ 45%. S tem bi se namreč sredstva iz TOZD Prodaja prelila v druge tozde, kar pa po obrazložitvi šefa finančno-računovodskega sektorja ni možno, ker so sredstva neodtujiva in z njimi razpolaga TOZD.

Delegati so obravnavali tudi pripombe z zborov delavcev, kjer so razpravljali o obračunu TOZD Prodaja za I. tromesečje 1981.

Večina pripomb se nanaša na nizko rast osebnih dohodkov v odnosu na I. tromesečje 1981. Po razpravi je bilo ugotovljeno naslednje:

– rast osebnih dohodkov v tozdih je v skladu z doseženimi rezultati;

– znižanje regresivne skale v preteklem letu je bilo pravilno, kar kažejo tudi podatki o OD po tozdih za leto 1980;

– naloga strokovnih služb je, da spremljajo spremembe v OD in omogočijo, da je rast OD približno enaka za vse tozde pri doseganju normalnih rezultatov;

– rast OD v drugih republikah je hitrejša kakor v Sloveniji kar pa postavlja delavce tozda Prodaja v neenak položaj do drugih; (padec realnih OD v Sloveniji v letu 1980 je 23,5%, v Jugoslaviji pa le 7%);

– prispevki iz BOD za posamezne občine so precej različni (od 23,44% do 33,36%), kar vpliva na višino neto OD;

– poprečni osebni dohodki v naši MPM v odnosu do drugih MPM so dovolj visoki, glede na dosežene rezultate.

Te in ostale pripombe naj na prvi seji obravnava komisija za nagrajevanje.

Delavski svet delovne skupnosti skupnih služb in Delavski svet TOZD Obutev Gorenja vas sta obravnavala iste točke ter sprejela iste sklepe kot ostali delavski sveti.

Delavski svet delovne organizacije

je obravnaval dva zahtevka za varstvo pravice v zvezi z delitvijo stanovanjskega posojila in v obeh primerih zahtevke zavrnil in potrdil sklep delavskih svetov TOZD.

Delegati so obravnavali predlog za delitev regresa za letni dopust, ki ga DS TOZD Prodaja ni potrdil in zato sprejeli sklep, da se predlog ponovno vrne na komisije za delitev sredstev sklada skupne porabe, ki so dolžne pripraviti predlog, ki ga bodo obravnavali in sprejemali delavski sveti TOZD in DSSS na rednih sejah v juniju.

Potrjen je bil tudi predlog za dodelitev štipendij v letu 1981 s predlaganimi spremembami in dopolnitvami ter tudi ostali sklepi odbora za izobraževanje.

Prav tako se sprejme tudi predlog komisije za letovanje za regresiranje oskrbnih dni in seznam prosilcev za letovanje. Nazadnje je delavski svet na predlog IO konference OOKZ sprejel še sklep, da se sejna soba preimenuje v »SINDIKALNO DVORANO«, ki se uporablja samo za potrebe Alpine. V primeru, da bi želeli sindikalno dvorano uporabljati tudi za ostale dejavnosti v kraju, je potrebno dvorano predhodno rezervirati, uporabo pa odobri direktor delovne organizacije.

Anuška KAVČIČ

Ekonomski izrazi

Analitična ocena delovnih mest:

– odnos delovnih mest po njihovi težini. Ti podatki koristno rabijo pri sestavi potreb po delovni sili različnih strok. Z analitsko oceno delovnih mest odkrivamo razne nepravilnosti v organizaciji dela, ki jih v OZD z ustreznimi ukrepi odpravljamo.

Ciklični razvoj gospodarstva:

– nasproten progresivnemu razvoju. Progresivni razvoj gospodarstva kaže stalno tež-

njo napredka. Ciklični razvoj pa gre v smeri cikcak črte. Gospodarstvo kaže težnje napredka, čemur obvezno sledi padec in zastoj.

Reorganizacija:

– dejavnost, ki sestoji iz raznih ukrepov, ki spreminjajo obstoječo organizacijo. Reorganizacija obsega snemanje in analizo obstoječe organizacije, podrobni načrti prihodnje organizacije in etape, v katerih se bo prihodnja organizacija realizirala.

dogovarjamo se – dogovorili smo se

Sindikata aktiven–neaktiven

Lahko bi trdil, da ni področja v združenem delu, kjer sindikat ne bi bil pristojen delovati. Če izhajamo iz tega in dodamo še to, da ima Alpina štiri

Vinko Kopač, dosedanji predsednik konference OO ZS poroča

TOZD in DSSS ter več dislociranih obratov, kjer mora biti sindikat prav tako prisoten, potem ga je možno aktivirati samo na naslednji način.

Naloge prenesti z enega človeka na OO ZS na komisije pri IO konference OO ZS. S tem bomo dosegli naslednje:

– Predsednik IO konference se razbremeni pol-profesionalnega sindikalnega dela in v sodelovanju s sekretarjem in podpredsednikom samo usmerja in koordinira delo po komisijah in OO ZS; tako lahko vsa opravila in naloge na svojem delovnem mestu aktivist v celoti opravlja,

– poveča se kvaliteta in obseg dela istočasno pa z

decentralizacijo funkcij dosežemo manjšo obremenitev posameznikov; kvaliteto sindikalnega dela izboljšamo ravno zaradi tega, ker se eno samo področje dela lažje obvlada,

– omogočeno bo direktno sodelovanje delavcev s komisijami za posamezne probleme.

Na zadnji seji IO konference smo posvetili največ pozornosti prav delu komisij in osnovnih organizacij ZS. Vsaka komisija ima sedaj seznam pristojnosti oziroma področij na katerih se mora aktivirati. V okviru teh osnovnih usmeritev morajo komisije (vsaka zase) narediti operativni plan dela za tri mesece naprej, poleg tega pa se bodo ukvarjale tudi z aktualnimi problemi, ki se pojavljajo nepredvideno.

Naj omenim samo za primer, da bo sedaj zelo zaposlena kadrovska komisija, ker se bliža evidentiranje kandidatov za volitve 1982 (3. delegatski mandat). Prav tako v bližnji prihodnosti ne bo brez dela komisija za rekreacijo in šport, kajti bliža se letovanje in izleti delavcev.

OO ZS bodo morale v svojem delovanju precej aktivnosti posvetiti obravnavi resolucije za 3. kongres samoupravljalcev, ki bo junija v Beogradu, toda takoj moram omeniti, da to ne sme biti trenutna akcija, temveč se morajo usmeritve stalno izvajati.

Če si bomo tudi dejansko uspeli porazdeliti naloge tako, kot smo jih zapisali na papir in se tudi vsi z njimi strinjali, potem si upam trditi, da bo sindikalna organizacija dobro delala; v nasprotnem primeru pa bomo glede na to,

da si profesionalizma nočemo, ne smemo in ne moremo dovoliti, čez slabo leto na občnem zboru spet ugotavljali neaktivnost,

pomanjkljivosti in neuspešnost sindikalne organizacije.

Izkoristil bi tovarniško glasilo in predstavil kolektivno IO konference, da bi člani lažje sodelovali z ljudmi zadolženimi za posamezna področja.

1. Miro Kavčič, predsednik konference,
2. Srečko Kavčič, podpredsednik konference,
3. Neško Podobnik, sekretar konference,
4. Olivera Jereb, tajnica konference,
5. Nada Žust, blagajnik konference,
6. Zoran Kopač, predsednik komisije za delitev sredstev za OD,
7. Janko Oblak, predsednik kadrovske komisije,
8. Milena Krolnik, predsednica komisije za življenjske in delovne pogoje delavcev,
9. Karel Pivk, predsednik komisije za SLO in DS,
10. Franci Mlinar, predsednik komisije za planiranje in organizacijo,
11. Vladimir Pivk, predsednik komisije za vprašanja kulture,
12. Pavel Žakelj, predsednik komisije za organizacijo ozimnice in gospodarjenje z osnovnimi sredstvi in rekviziti sindikalne organizacije,
13. Bojan Žakelj, predsednik komisije za rekreacijo in šport,
14. Pavel Nicoletti, praporšček,
15. Simon Šubic, predsednik OO ZS TOZD Obutev,
16. Janez Jereb, predsednik OO ZS TOZD Plastika,
17. Vlasta Ferlan, predsednik OO ZS TOZD Obutev Gorenja vas,
18. Ivan Likar (Janez Strel – namestnik), predsednik OO ZS TOZD Prodaja,
19. Magda Kožman, predsednica OO ZS obrata Col in Črni vrh.

Miro KAVČIČ

Iz Osijeka nam pišejo

Prodavnica u Osijeku, otvorena je 1. 4. 1967 godine. Tada su bili 3 radnici, a danas je osam zaposlenih.

Ovi podaci govore, da je promet svake godine veći. Uslovi rada bili su teški od otvorenja pa do 1978 godine.

Tada je roba uglavnom stajala po podu prodavnice, ili u skladištu. Regala je bilo premalo, a prodajnog prostora previše. Zamolili smo trgovačku mrežu za odobrenje za adaptaciju naše prodavnice, kako bi imala suvremen izgled, a namještaj urađen da se može više robe uložiti.

U našem gradu je velika konkurencija, a sama prodavnica nije u centru grada, ali po ostvarenom prometu ubraja se u prve tri prodavnice u Osijeku.

Za pet mjeseci postavljeni plan smo prebacili, također i ostali pokazatelji su dobri.

Truditi ćemo se da ispunimo godišnji plan, iako je postavljen mnogo veći od realizacije iz prošle godine.

Za sada nismo zadovoljni sa vanjskim izgledom naše prodavnice. Potrebno je mjenjati fasadu, vjerujemo da će i to biti urađeno u sledećoj godini.

U prodavnici su zaposleni sledeći radnici: Milica Kostelnik – poslovodja, Slavka Klemenčić – pomoćnik poslovodje i prodavači: Marica Kovačević, Olgica Vorkapić, Nevenka Turić, Nada Trgovčić, Darinka Petrović, Dragan Uzelac.

Bogata razprava na letni seji sindikalne organizacije vzbujaju upanje, da bo sindikat še razširil svojo vlogo

Dopisujte
v glasilo

Kako ustvarjamo

Prevelika raznolikost izdelav

Težka montaža ali montaža športne obutve je nastala kot nujna potreba nadaljevanja tradicij, ki jih ima naša tovarna v izdelavi športne obutve. Tehnologija se je sicer precej spremenila, saj je včasih smučarski čevlji, planinski ali delavski čevlji bil skoraj povsem ročno izdelan.

Novo potrebo in zahteve tržišča so narekovale druge izdelave, tako da sedaj v težki montaži izdelujejo gozder obutev, tekaške (gama in lepljene), trim copate, otroške PVC, pa tudi ženske škornje in še marsikaj.

Ta raznolikost izdelav narekuje tudi stalne menjave načinov dela in seveda tudi stalne menjave delavcev na delovnih opravilih. Zato so v tem oddelku večinoma delavci, ki praktično obvladajo skoraj vsa opravila na samem traku, ne glede na to ali so kvalificirani ali ne. Kljub temu delo zahteva velike napore. Kaj pa menijo delavci sami?

Čelestina TRČEK – kosmatenje

Moram reči, da sem z delom tu kar zadovoljna. Včasih sicer

nagaja material, posebno če je premehak in se vleče. Drugače pa mi je tu bolj všeč, kot prej, ko sem delala na pripravi.

Anica TREVEN – vstava opetnikov

Tole delo opravljam sedaj že tri leta, prej pa sem dajala na trak, dokler se ni upokojila sodelavka. Mislim, da delo opravljam dobro, čeprav nisem kvalificirana, za kar pa na žalost ni bilo časa.

Marija NAGODE – oblikovanje opetja

Pri tem delu včasih nastopijo težave in se guba; pri krznu pa je to kar v redu. Lahko

torej rečem, da sem z delom zadovoljna, kljub temu da je to stoječe delo. Za osebne dohodke pa tako vemo, da postajajo prenizki; za nas, ki smo sami še nekako gre, vprašanje je, kako živijo tisti, ki imajo družine.

Janko SLABE: – mojster

Spominjam se časov iz let 1957, 1958, ko so prišli prvi stroji za cvikanje opetja in šivanje okvirjev. Do tedaj se je večina stvari delalo le ročno.

Kasneje so prišli še drugi stroji in delo se je precej menjalo. Seveda pa so se menjali tudi ljudje in sedaj so že skoraj vsi novi.

Če ocenjujem težino dela, trdim, da je v tej montaži delo zanesljivo težje. Saj delamo s težjo obutvijo in temu primer-

no bi morali biti tudi nagrajeni. Pogosto se sprašujemo, kako bo s posameznimi izdelavami in prav gozder izdelava je ena izmed dilem – izdelovati ali ne. Mislim, da je treba stvari dobro premisliti.

Kljub temu, da so tu novi ljudje ni toliko težav zaradi nekvalificiranih delavcev, saj pogosto manjka prav priučnih. V preteklosti se je pojavilo tudi vprašanje potrebnosti izobraževanja za prakso, saj pouk v šoli ni bil prilagojen zahtevam redne proizvodnje. Mislim, da je v tem pogledu sedaj bolje, saj učenci opravljajo prakso pri nas.

Dušan ZADRAVEC – uravnava in pripenjanje opetja

Z delom pri katerem zaslužim od 7.000 do 8.000 din sem kar zadovoljen. Tudi ne raz-

mišljam, da bi delal kaj drugega. Tudi v Žireh sem se kar dobro vživel. Imam dovolj družbe in kar zadovoljen sem.

Milan KOPAC – cvikanje

V desetih letih, odkar sem kot kvalificiran delavec prišel v težko montažo, sem delal skoraj na vseh delih. Prav zato

stvari precej dobro poznam in mislim, da je izredno pomembno, da je delo dobro pripravljeno. V tem primeru ni problem niti storilnost niti kvaliteta. Mislim pa, da priprava včasih zataji. Posebno pri tekaški obutvi pri nekaterih številkah pridejo preveliki gornji deli.

Kot član delavskega sveta se zanimam tudi za druga vprašanja. Žal je za dogovore premalo časa, čeprav so delavci o posameznih stvareh kar dobro obveščeni.

Branko PRIMOŽIČ – cvikanje v zgibu

Mogoče bi le omenil, da ventilacija v oddelku ni najboljše. Posebno se to pokaže poleti v popoldanskih urah, ko je zares vroče.

Zaslužim pa pri tem delu še kar v redu, okrog 9.000 din. Važno je, da delo lepo teče, da ni zastojev in da se ne kviri stroj. V tem pogledu lahko rečem, da stroj dobro deluje in nimam posebnih problemov.

Ciril BOGATAJ – kosmatenje

Zaposlen sem že 25 let; med tem časom sem doživel marsikaj. Delo je bilo včasih težje,

vendar je sedaj tempo ostrejši, mislim da prehud. Vse to vpliva tudi na kvaliteto.

Vinko BOGATAJ:

Organizacijsko ne spadam v težko montažo, temveč v razvoj. Kljub temu dobro poznam probleme delavcev težke montaže, saj sodelujem pri vzorcih.

Vzorci namreč delamo tu in najprej sam ugotavljam napake in jih sporočam naprej. Pri poizkusni proizvodnji pa bi omenil predvsem to, da je material za to proizvodnjo v redu, za redno proizvodnjo pa tega ne morem trditi. Vemo pa, da tudi zaradi tega nastopijo problemi.

Franc OBLAK – mojster na Desmi

Poizkušam koordinirati delo, da v redu poteka, brez zastojev in strokovno. Paziti je namreč treba zaradi različnih materialov različnih debelin in drugih razlogov, da ne pride do večjih napak. Predvsem je potrebno pravilno naravnati stroj in pazljivo opravljati delo.

Alojzija BOGATAJ – finiš

Za razliko od ostalih delavcev v montaži, nismo vezani na tekoči trak, vendar zaradi tega delo ni nič lažje. Boljše je seveda, če so serije večje; tedaj je tudi manj pomanjkljivosti ali umazanije. Razumljivo je, da je s takimi čevlji manj dela in torej normo lažje dosežemo.

Alojzija JEREB – finiš

V finišu težke montaže delamo z razredčilom in z bencinom; torej je delo v težjih pogojih in bolj škodljivo. Seveda, me zaradi tega

nismo nič na boljšem z osebnimi dohodki. Če hočemo kaj prida zaslužiti, moramo preseči normo za 30–40% – to šele zneso 7.000 din.

blemov vendarle ni. Veliko je odvisno od organiziranosti dela: če so ljudje zadovoljni z delom, so tudi bolj disciplinirani.

Tekst: Neško Podobnik
Foto: Brigita Grošelj

Ekonomski izrazi

Nelojalna konkurenca:

– vsako dejanje, ki nasprotuje dobrim poslovnim običajem in načelom zdravega tekmovanja, kar utegne povzročiti škodo OZD, potrošniku ali celotnemu družbenemu gospodarstvu. Primeri nelojalne konkurence so: zloraba tujega imena, firme, znamke, označbe, neresnično označevanje izvora blaga, zavajanje potrošnikov v zmoto, navidezno ali fiktivno znižanje cen, navajanje neresničnih trditev, podkupovanje članov v OZD, da bi izdali poslovno tajno, premoženjske koristi ali kakšne druge ugodnosti za nepošteno uslugo.

Tehnokracija: (gospodstvo tehnike)

– nauk in gibanje, ki skuša rešiti protislovja kapitalistične družbe z načrtno organizacijo gospodarstva pod vodstvom inženirjev in tehnikov. Nauk je utemeljil ameriški inženir Scott leta 1920. Tehnokratizem daje prednost le tehničnim problemom, ne vidi pa ekonomskih, družbenih in političnih problemov.

Janez SMEH – vodja oddelka

Mislím, da med prvimi problemi lahko omenim različne spodnje izdelave, zaradi česar so potrebne tudi stalne menjave delavcev, ki jih vedno manjka. Poleg tega so tu še ostale odsotnosti. Naj omenim, da je bilo samo v prvem tednu v maju kar 86 dni raznih odsotnosti: od izrednih in rednih dopustov, študijskih dopustov in boleznin. Kaj to pomeni si lahko mislimo. Poleg tega so pogosto problem tudi odsotnosti zaradi pevskih in godbenih vaj, obiskovanja poklicne šole in podobnega.

Če ocenjujem samo delo, mislim, da veliko več ne bomo mogli napraviti. Na večjo storilnost predvsem lahko vpliva večja serija ali kakšne druge pomembnejše izboljšave. Glede kvalitete pa menim, da je veliko odvisno od priprave dela, materialov in seveda tudi doslednosti delavcev. Vem pa, da je kvaliteta boljše takrat, ko se več naredi. Torej ko delo teče bolj nepretrgoma in brez zastojev.

Velik problem je tudi zastarel strojni park, ki pa ga trenutno zaradi znanih zakonskih omejitev ne moremo dopolnjevati in smo zaradi tega izgubili že nešteto ur.

Disciplina pa ni najboljša, vendar pa kakšnih večjih pro-

Kako ustvarjamo

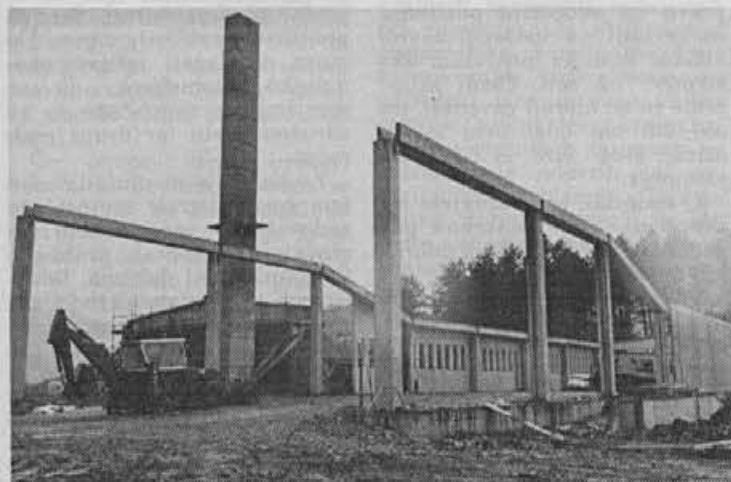

Težave so z materiali, pravijo na Colu

Na Črnem vrhu in Colu

Če pa dežuje, so delavci prisiljeni zapustiti delovna opravila, kar pa izkoristijo za počitek in razvedrilo

Gradnja na Colu je zahtevna, vendar upamo, da bo nova tovarna pravočasno dograjena

Na Črnem vrhu so v zadnjem času nekoliko bolj zadovoljni z delovnimi pogoji. Pravijo pa, da zaslužek postaja prenizek, prav zaradi podražitev. Sicer pa menijo, da bi lahko zaslužili več, če bi delo bolj nepretrgano teklo.

V tej splošni podražitvi je po njihovem mnenju vsaj regres za letni dopust primerno razdeljen.

Priprava dela bi morala biti doslednejša. Težave nastopajo tudi zaradi materialov. Vse to vpliva na produktivnost in seveda na osebne dohodke. Z združenimi močmi poizkušajo kvalitetno opraviti svoje delo.

Razdelili smo štipendije

Kadrovske štipendije za leto 1981 so bile razpisane na podlagi kadrovskih potreb, ki so razvidne iz planskih dokumentov za obdobje 1981-85.

Razpis je bil potrjen na delavskem svetu delovne organizacije. V začetku marca je bil razpis štipendij objavljen na oglasnih deskah in nato še v časopisu Delo.

Razpisni rok se je iztekel 15. maja. Po njegovem izteku je odbor za izobraževanje pregledal prošnje in na osnovi kriterijev (učni uspeh, socialne razmere) pripravil predlog za dodelitev štipendij. Te predloge je potrdil delavski svet delovne organizacije.

Usmeritev	Št. štip.	Št. prijav.	Odklonjenih
Poklicna čevljarska	50	7	—
Poklicna kovinarska	8	9	1
Poklicna kuharska	1	3	2
Poklicna mod. mizar	1	1	—
Poklicna tehn. risar	1	2	1
Poklicna elektro	1	1	—
Srednja ekonomska	2	9	7
Srednja administrativna	1	2	1
Srednja obutvena	4	8	—
Srednja elektrotehnična	1	2	1
Višja strojna	1	2	1
Višja obutvena	2	3	iz dela
Višja ekonomska	1	—	—
Višja pravna	1	1	—
Visoka organizacija dela	1	4	3
Visoka ekonomska	1	1	—
Visoka pravna	1	1	1

Glede na to, da je čevljarski poklic deficitaren in bi bilo treba nekatere prosilce, ki so se prijaviili za srednjo čevljarsko šolo odkloniti, je bil sprejet

SKLEP:

Prosilce za srednjo šolo obutvene smeri se napoti v obutveno smer tako, da se po dveh letih usmerjenega izobraže-

vanja štirim z najboljšim učnim uspehom omogoči srednja šola, ostali končajo poklicni program.

O tem sklepu so obveščeni vsi prizadeti prosilci.

Vsi, ki jim je štipendija odobrena, bodo štipendijske pogodbe podpisali v času od 24. do 29. avgusta.

Eva Dolenc

Ekonomski izrazi

Amortizacija:

— zmanjšanje vrednosti osnovnih sredstev ali odpisovanje. Osnovna sredstva v proizvodnji postopoma zmanjšujejo svojo vrednost, kar je odvisno od tega, koliko so se iztrošila. Iztrošeno vrednost osnovnih sredstev vkalkuliramo v ceno proizvoda in jo dobimo ob realizaciji izdelkov povrnjeno. S tem denarjem oblikujemo amortizacijski sklad, ki rabi za obnavljanje iztrošenih osnovnih sredstev.

Minimalna amortizacija — z zakonom predpisano, da bi se ohranila reprodukcijska raven. Ta del amortizacije se pokriva iz prihodka.

Janez Vehar prejel priznanje

Jugoslovanska predselekcija obutve in galanterije je bila letos 4. in 5. junija v Slovenj Gradcu.

Tik pred zaključkom redakcije smo izvedeli, da je naš modelir Janez Vehar prejel priznanje žirije za model ženskega nizkega čevlja. Tekmovanje modelirjev je bilo na tem sejmu letos prvič.

Več o tem boste lahko prebrali v naslednji številki.

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

na temo: KAKO DELUJE KRAJEVNA SAMOUPRAVA

V razgovoru so sodelovali: Tone OBLAK — predsednik skupščine KS, Vinko MARKELJ — predsednik sveta KS, Peter NAGLIČ — predsednik KK SZDL, Viktor GALIČIČ in Julij STRLIČ — predstavnik KO ZZB Žiri, Ivan CAPUDER — sekretar sveta ZK pri KS Žiri in Milan KOPAČ — predsednik OO ZSM Žiri.

Razgovor sta vodila Nejko PODOBNIK in RADO KAVČIČ, zapiske je uredila ANUŠKA KAVČIČ

1. Ali so ustvarjeni pogoji za vodenje smotrne družbene politike sprejemanja sklepov v skupščini KS? Kje nastopajo težave? Kje vidite še možnosti za vključevanje krajanov in večjo vlogo delegatov skupščine?

Tone OBLAK:

Dane so možnosti za ustrezna družbena delovanja v okviru krajevne skupnosti. Srednjeročni plan smo pripravili, cilji za obdobje 1981 do 1985 so postavljeni, seveda se že kažejo razni problemi, ki nastanejo predvsem zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

Če pogledamo naše delo in cilje za naprej, vidimo, da smo se v Krajevni skupnosti Žiri na to dobro pripravili in smo res temeljito pregledali kaj moramo urediti v našem kraju. Na vseh področjih so sodelovale tudi komisije, od kulturne do socialne, kmetijske itd., ki so pripravile smernice, ki so jih vnesli v srednjeročni plan. To smo obravnavali v javnosti. Tako so imeli vsi občani priložnost, da dajo pripombe na tiste probleme, ki so jih videli v okviru svojega območja in na stvari, ki niso bile zajete v tem srednjeročnem planu. Jasno pa je, da vse želje niso bile upoštevane.

Mislím, da vključevanje občanov v razpravo ni bilo najboljše. Zastopani so bili vsi vaški odbori, delegati iz OZD, tako da so bile njihove želje tudi upoštevane in v okviru fi-

nančnih možnosti vključene v srednjeročni plan.

Težava, ki pri tem nastane in se kaže od federacije, do krajevne skupnosti je ta, da se center povsod bolj razvija kakor obrobni kraji. To je tudi nekako razumljivo. Vendar menimo, da bi se to moralo obravnavati bolj enakovredno. Mislím pa, da je v naši krajevni skupnosti lahko vsakdo zainteresiran za razvoj kraja, saj oddaljenost ni problem, razumljivo pa je, da je vsak bolj zainteresiran za razvoj tistega področja, na katerem živi.

Nejko Podobnik:

Ali delegati prihajajo na sejo skupščine z mnenjem svojega vaškega odbora ali DPO na svojem območju, ali prihajajo samo z lastnimi mnenji?

Tone OBLAK:

Delegati se skupščine dobro udeležujejo; to je tudi znak, da se delegati zanimajo za delo v krajevni skupnosti. Razprave so bile stalno plodne, vsak delegat je bolj izpostavljajal probleme v ožjem okolju, vendar ko je šlo za celoten razvoj kraja ni bil nihče pristranski in nerazumevajoč. Vsem je skupen interes za razvoj kraja. Vsi se zavedamo, da smo v primerjavi z ostalimi slovenskimi kraji precej zaostali.

Prav v srednjeročnem planu pa si moramo postaviti tudi cilje, da bi te kraje vsaj delno dohiteli.

Delegatski sistem je zaživel toliko, da so delegati zastopali interese krajanov v tem času na posameznih območjih.

Mislím pa, da bi bila povezava med občino in krajevno skupnostjo lahko boljša.

Nejko Podobnik:

Kje so rezerve za izboljšanje dela v skupščini?

Tone OBLAK:

Vedeti moramo, da v Žireh večina dela v dveh izmenah, tako da na seji skupščine nikoli ne morejo biti vsi delegati. Gradivo dobijo vsi in tudi opravičijo se, če se ne morejo udeležiti seje.

V sestav skupščine KS Žiri so vključeni delegati iz delovnih organizacij v KS Žiri, vsi

vaški odbori, društva, in tak sestav bi lahko nekaj naredil. Smernice so lepo nakazane in delegati, ki bi se vključevali v svojih okoljih, bi lahko dobro informirali svoje sodelavce ali vaščane.

Tudi če stvari gledam z oči občana KS Žiri menim, da smo dobro informirani o vseh stvareh, ki se v Žireh dogajajo. Imamo radio, časopis delavcev Alpine Delo — življenje, v okviru KS smo izdali letni plan, srednjeročni plan ter finančni plan; menim, da tisti, ki hoče, lahko marsikaj ve.

Dobro smo poskrbeli za obveščnost tudi o zboru krajanov, ki je bil marca v kinodvorani v Žireh, vendar vemo, da nas je takrat prišlo le 27. Nekateri so že v javni obravnavi predlagali določene spremembe, vendar menim, da je bil plan stvarno postavljen in da ni osredotočen samo na investicije v centru, temveč po vsej krajevni skupnosti. Kot kaže, pa vsi raje kritiziramo, kakor pa sodelujemo pri delu.

Po drugi strani, če pogledamo, kako delamo kanalizacijo, lahko rečemo, da je pripravljenost ljudi izredno velika in skoraj vsi sodelujejo pri gradnji in so naredili že precej prostovoljnih delovnih ur.

2. Kako ocenjujete delo sveta in komisij? Kako sodelovanje ostalih dejavnikov v krajevni samoupravi?

Vinko MARKELJ:

Lahko rečemo, da je razprava na skupščini pozitivna in je tudi na ustrezni ravni, vendar manjka predvsem aktivnosti na seji. Člani skupščine bi se morali zavedati, da so tudi oni odgovorni in ne samo svet KS in delovna skupnost.

O zadevah, ki so sprejete na skupščini, se je potrebno pogovoriti z občani, tako o dobrih kot tudi slabih straneh.

Probleme ki nastajajo obravnavajo predstavniki DPO in KS, preden jih obravnava svet KS. Če je potrebno problem obravnavati tudi v delovnih organizacijah, je določeno, da se na koordinacijo vabijo še direktorji delovnih organizacij, vendar koordinacija nima pristojnosti, da odloča, temveč je to lahko le priporočilo za skupščino, svet ali komisije. Sedaj koordinacijo sklicujemo le bolj po potrebi. Menim da je delo sveta zadovoljivo, ne glede na to, da smo včasih doživeli, da nismo bili sklepni. Razprava na sejah sveta je zelo sproščena in tudi strokovno poglobljena in konkretna. Dnevni redi so sicer zelo obsežni vendar zanimivi, ker smo prav zadnja leta v neki zagnanosti, oz. v izgradnji določenih ko-

munalnih objektov. Dela pretežno opravljamo sami, da bi jih lahko izvedli čim ceneje. Člani na sejah aktivno sodelujejo in se vključujejo v razprave. Premalo je pa aktivnosti nekaterih članov v posameznih komisijah, kajti člani sveta so tudi predsedniki komisij. Vemo pa, da je aktivnost posameznega telesa največkrat odvisna od predsedujočega.

Pogrešam tudi predloge članov sveta in sicer kako bi najboljše reševali stvari v krajevni skupnosti v korist in zadovoljstvo vseh občanov. Včasih preveč čakamo na neko gradivo, ki od nekje pride. Vedeti bi morali: vsi smo člani sveta in vsi smo enako odgovorni, predsednik pa mora predvsem organizirati. Svet je politično izvršilni organ, ki mora predlagati rešitve, ekonomsko utemeljene, da so sprejemljive za občane in za združeno delo ter druga področja.

Za komisije menim, da so v tem času odigrale svojo vlogo zadovoljivo, vendar tudi tu obstajajo določeni problemi. Če komisija ni delavna, lahko rečemo, da so temu krivi člani sveta — predsedniki komisij.

Funkcija člana sveta ni opravljena, če pride na sejo in prebere gradivo, ki ga dobi. Če ni delavnosti, prihaja do tega, da stvar obravnavamo na svetu ali na skupščini, ne da bi se predhodno obravnavalo na ustrezni komisiji. Kajti najprej bi morale o problemih komisije razpravljali in nato predlagati rešitev svetu določeno rešitev, ki bi jo kasneje lahko potrdila tudi skupščina. Prav v tem pa naša samouprava ne deluje tako kot bi morala.

Trdim pa, da je krajevna samouprava zelo napredovala, posebno, če ocenjujem delovanje komisij, ki dokaj dobro rešujejo zadeve in predlagajo rešitve. Moramo vedeti, da v teh organih deluje 10 % vseh

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

krajanov, torej če je 400 ljudi dobro seznanjenih in če jih od tega dela polovica, je to že velik napredek. S takim načinom dela je treba samo nadaljevati in utrjevati doseženo.

Ob tem pa bomo morali znati prisluhniti, da bodo njihovi predlogi obravnavani: tako bo samouprava še napredovala. Dokler pa krajan ne bodo imeli občutka, da se njihovi predlogi obravnavajo, tudi uspehov ne bo.

Nekjo Podobnik:

Kako pa na dejavnost sveta krajevne skupnosti s konkretnimi predlogi vplivajo ostali dejavniki, če izvzamemo komisije?

Vinko MARKELJ:

To je stik z ostalimi dejavniki v kraju (društva, družbenopolitične organizacije, združeno delo). Mislim, da je to sodelovanje zelo dobro in koristno. Vseh sej sveta ali skupščine se udeležujejo predstavniki družbenopolitičnih organizacij, s svojimi prispevki pomagajo reševati probleme in posegajo v razpravo, včasih celo bolj, kakor člani sami. Posebno zadovoljivo pa je sodelovanje z združenim delom, ki je verjetno redkokje tako plodno in razumevajoče. Združeno delo razume potrebe krajevne skupnosti in ni problema, ko se podpisujejo samoupravni sporazumi. Kadar stopimo pred delavce, razumemo potrebe, saj to je tudi razumljivo, saj če dajemo za krajevno skupnost v bistvu dajemo zase. Svet in skupščina pa morata sredstva pravilno trošiti. Opozoril pa bi, da smo še vedno premalo solidarni.

Če povem samo primer: nekdo, ki že ima telefon, se namreč ne bo več brigal za razvoj telefonije v kraju in se mu zdi škoda trošenja sredstev v te namene. Pri gradnji kanalizacije pa slišimo iz obrobni krajev pripombe, da to ni potrebno, vendar morajo vsi ti razumeti, če ne bi uredili kanalizacije, ne bi mogli širiti industrije in sploh razvijati centra. Kajti prav v centru so in morajo biti nekatere glavne dejavnosti kot so šolstvo, trgovina, zdravstvo ipd. Zavedati se moramo, da moramo v kraju zgraditi tisto, kar najbolj potrebujemo in ko se enkrat za neko stvar odločimo, jo je potrebno tudi izpeljati.

Nekjo Podobnik:

Prej ste omenili obsežne dnevne rede. Ali veste »recept« za izboljšanje tega?

Vinko MARKELJ:

Pri svetu samem ne, zato ker je toliko gradiva. Potrebno

bi bilo več sej, kajti vse je potrebno obravnavati in sprejeti določene zaključke oziroma sklepe. Lažje je to na skupščini KS, ki stvari rešuje bolj načelno.

Menimo, da bi bile seje lahko krajše, oziroma bi bili člani sveta manj obremenjeni, če bi komisije že oblikovale predloge. Če je predlog oblikovan ga ba svet lahko mimogrede rešil, če predloga še ni (do česar pa ne bi smelo prihajati), je potrebno to bolj natančno obravnavati in predlog še le oblikovati.

Vendar pa lahko rečem, da je naše gradivo za seje sveta ali skupščine na primerni ravni.

Rado KAVČIČ:

Ali sodite, da se sredstva, ki jih za potrebe KS nameni združeno delo, racionalno trošijo?

Vinko MARKELJ:

Mislim, da se sredstva racionalno trošijo, lahko pa bi se še boljše, vendar bi bilo potrebno veliko večje sodelovanje samesnih ljudi.

4. SZDL je najširša fronta delavcev in delovnih ljudi. Kakšna je vloga KK SZDL pri oblikovanju življenja v kraju? Katere so slabosti v tem, uspehi?

Peter NAGLIČ:

Krajevna konferenca SZDL Ziri se trudi preko svojih organov sekcij in vaških odborov ter ostalih konferenc DPO v krajevni skupnosti sodelovati pri snovanju ter oblikovanju gospodarske, komunalne, kulturnovzgojne, izobraževalne in politično samoupravno vključevanje prebivalcev kraja pri vseh programskih zasnovah za razreševanje odprtih in nastajajočih problemov. Teh je veliko zaradi hitrega in do sedaj enostranskega razvoja kraja. Ta delovna naravnost nam le skromno uspeva.

Nekateri naši delegati konference in imenovani člani nje-

nih organov se izmikajo dolžnostim in sploh ne pridejo na seje konference ter njenih organov. Izgleda, ko prejmejo vabila, se za obveznost ne zmenijo več. Tako moramo seje sklicevati tudi po trikrat, da dosežemo potrebno sklepčnost. Človek se vpraša, zakaj tako slab odnos do samouprave, ko pa se mnogi narodi sveta bojujejo, krvave in umirajo, da bi si pribodili te pravice, mi pa ta samoupravna bogastva že zametujemo in ne cenimo.

Vse te slabosti hrome našo učinkovitost ter vplivajo na življenje in dogajanje v kraju. Med nedelavnimi delegati je tudi precej članov ZKS. Pozabili so na svoje članske dolžnosti. Poglejmo nekatere vzroke. Na prvem mestu je lenoba, ker smo v preteklem resnično dobro živeli, čeprav za to ni bila vselej podlaga naše delo. Tako življenje nas je namerilo še na večje hlastanje po vseh vrstah materialnih dobrin. Težili smo le za tem, kje bomo zaslužili, da si bomo take dobrine še povečali. Pri tej naši »boleznini« pa je naglo pešala organizacijsko samoupravljalna zavest pa nadaljnjem razvijanju osnov, za potrebni razvoj kraja. Ker so bile naše moči obrnjene drugam, smo prišli pri izvajanju naših delegatskih obveznostih nekoliko v zagato. Delo je obviselo le na posameznikih. Iz take organiziranosti pa ni mogoče pričakovati željenih uspehov. Sprejemo to našo slabost in se vnovič v naših interesih množično organizirajmo in skupno uresničujemo sprejete programe razvoja Zirov. Več se tudi vključujmo v snovanje razvoja kraja, saj prebivamo tukaj in smo dolžni dati svoj prispevek k oblikovanju nove podobe kraja, ki v procesu razvoja nastaja.

To smo dolžni, saj dajemo svoj materialni prispevek za razvoj, hkrati pa smo porabniki dobrin, ki iz tega raz-

voja nastajajo. Potrebno je, da mladi delavci, ki so številni v naših delovnih organizacijah, več sodelujejo pri snovanju načrtov bodočega razvoja Zirov in se vključijo, ko so o tem organizirane javne razprave. Naša prihodnost je odvisna od sedanjih zasnov. Če bomo kaj zamudili zaradi naše nezainteresiranosti in odsotnosti, potem se ne jezimo, da je ta in oni kriv, če se nam je kaj izmuznilo. Obrnimo se k sebi in ocenimo vsak svoj prispevek k razvoju kraja.

Vsi smo dolžni sodelovati pri uresničevanju načrtov KS. Ne smemo se tem obveznostim izmikati. Letni in petletni načrt KS Ziri je sprejet. Sedaj je dolžnost vseh nas, da jih organom KS pomagamo uresničiti.

Prav je da vemo; krajevna skupnost ima samo toliko denarja, kolikor so ga namenili naši delavci s svojimi samoupravnimi sporazumi. Priknjili so velik delež glede na notranje in zunanje gospodarske razmere. Še zdaleč pa ne bo mogoče uresničiti vseh naših potreb, ki izhajajo iz hitrega razvoja kraja. Maršikaj smo morali pustiti za naslednje plansko obdobje in se vnovič dogovarjati, katere odprte probleme bomo z njim reševali. Samo to je stvarna pot.

Kljub tem kritičnim mislim pa vendar nimamo dramatičnih razmer. Kulturna društva ter športno klubska rekreativna dejavnost se uspešno razvija. V njih se združujejo interesi vseh sodelujočih. Razvijajo se v raznih oblikah zadovoljevanja osebnih potreb mladih in starejših Zirovcev. Torej, velika večina prebivalcev kraja se organizirano vključuje v razne interesne oblike združevanja ter sodelovanja v svojem prostem času. To je zelo pozitivna oblika načina življenja po delu. Močna vzpodbudna usmeritev, ki jo je potrebno še naprej razvijati in gojiti.

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

Ostane nam le izvrševanje naših samoupravljaljskih dolžnosti v naših konferencah družbenopolitičnih organizacij v KS ter drugih samoupravnih interesnih skupnostih, kjer smo delegati. Potrudimo se, da bomo tudi te v prihodnje vestneje opravljali in v to sredo pripravljali še naše mlade delavce. To so naše osnovne samoupravljaljske dolžnosti, ki jih ne smemo več zanemarjati, drugače se nam bo s posledicami grdo maščevalo.

Obenem pa je tudi neposredna dolžnost vseh vodstev društev, klubov in interesa rekreativnih organizacij, da svoje člane opozorijo in zadolžijo za vestno opravljanje samoupravljaljskih delegatskih dolžnosti. To je naša prvenstvena pravica in dolžnost, ki nas moralno politično obvezuje.

Torej vsa društva, klubi in še druge organizacije bodo dobro delale, če bodo od svojih članov — delegatov zahtevale dosledno opravljanje teh samoupravnih dolžnosti.

Imensko preverimo, kako naši posamezni člani — delegati opravljajo te zaupane jim naloge. Vodstvo in občni zbori naj napravijo javno oceno njihovega dela. To je pravica in dolžnost. Za naše boljše delo v prihodnje moramo izhajati iz kritičnih ocen našega doseganega dela. Poglejmo kako so naši člani delavni in ustvarjalni tudi kot občani in prebivalci v KS ter kako pomagajo uresničevati naloge iz sprejetih načrtov. To so naše naloge za prihodnje. V to smer so naravnana vsa vodstva DPO, društva, klubi in ostali v kraju, da skupno z organi naše KS žiri izbojujemo to bitko in programe v danih možnostih uresničimo. Povežimo se med seboj v trdno tovariško celoto, kajti le enotni in z združenimi močmi bo mogoče kljubovati trdim gospodarskim razmeram, v katere smo vključeni, in izvesti programske zasnove iz petletnega načrta. Potrudimo se in napnimo vsi svoje sposobnosti in moči, da bomo mi vsi zmagovalci nad neusmiljenim časom in njegovih trdih razmer. Le ta pot vodi k uspešnemu cilju. To je temelj, da ustvarimo novo potrebno medsebojno zaupanje ter z združenimi interesi in močmi uresničujemo vse naše skupne načrte na osnovi danih materialnih zmogljivosti.

5. Vloga sveta ZK KS je predvsem koordinacijska, seveda zlasti v najpomembnejših vprašanjih. Kako to deluje v praksi?

Ivan CAPUDER:

Res je, da ima svet ZK KS le koordinacijske naloge, kar je

včasih zelo neprijetno, saj se vedno vključimo takrat, ko nekaj ni v redu in je potrebno vsklajati stališča. Naša stališča seveda niso obvezujoča, a naj bi bila vodilo.

Praktično se torej kot svet ZK vključujemo v kritičnih trenutkih in bi vsi radi videli, da bi prevzeli vlogo **razsodnika**, kar ni naša vloga. Namen našega dela je aktivno sodelovanje članov sveta ZK v vseh dogajanjih družbenopolitičnega življenja v kraju in spremljati začetne cilje naše KS. Tako so tudi razdeljene naloge posameznikov v svetu ZK. Koliko nam to uspeva je drugo vprašanje. Največ problemov bi lahko reševali skupno, preko politične koordinacije v KS, vendar nam ta **način** dela nikakor **ne uspe**. Na začetku mandata smo se sestajali redno vsak teden ali na 14 dni, sedaj pa tega sklica že dolgo ni bilo in delamo vsak po svoje. Ta oblika dela je predpogoj za uspešno sodelovanje, zakaj v politični koordinaciji smo se vedno dogovarjali o problemih in potrebah kraja kot celote in tudi o posameznih vprašanjih. Taka informacija je vsaki DPO dajala osnovo za delo in ukrepanje, saj jo sestavljajo predstavniki posameznih DPO. Sklicatelj politične koordinacije je predsednik skupščine KS. Ocenjujem, da je v zadnjem času (proti koncu lanskega leta in letos) prišlo do nekkih **nevidnih trenj**, ki preprečujejo normalno sodelovanje. To ni dobro; čaka nas veliko dela. V kraju je začetih veliko obširnih investicij, od kanalizacije, telefonije, do drugih ureditev, kot je trgovski center itd. Obnašamo se zelo skupaj in **trošimo sile** v medsebojnih prepričevanjih, namesto, da bi razreševali probleme, ki so naši in jih ne bo rešil nihče drug. Predlagam, da se vrnemo k ustaljenim metodam dela in skušamo reševati naše probleme sami, saj nas čaka veliko dela, med ostalim tudi 40-letnica prvega NOO na Gorenjskem, ki bo leta 1983. Mislim, da bomo le tako lahko opravili svoje dolžnosti. Če kdo tega ne zmore naj pove. Voditi nas mora predvsem misel, kako najti najboljši izhod iz sedanje situacije. Odstranimo vsakdanja nesoglasja in delajmo za skupne cilje kraja in naše družbe; le enotni bomo kos sedanjemu času.

6. Kako sedanje razmere ocenjujejo borci? Kje bvi stvari morali izboljšati? Kaj boste storili borci?

Julij STRLIČ:

Čeprav smo borci organizacija, ki odмира, v kraju še poskušamo sodelovati vsak po

svojih zmogljivostih. Vendar velikokrat, predvsem zaradi odmaknjenosti od združenega dela, saj je borcev zaposlenih le še malo, gledamo stvari na svoj način. Zgodi se, da pridemo navzkriž z mnenji.

Borčevska organizacija vsekakor nadaljuje in neguje tradicije iz NOB in tisto, za kar smo se borili. Pri tem pogosto kritično obravnavamo čut odgovornosti posameznikov do skupnosti ali pa tudi posamezne skupnosti do celote. Pred kratkim smo imeli letno skupščino, kjer so, za razliko od prejšnjih let, prevladovala prav ta neposredna vprašanja, ob upoštevanju političnega položaja v državi in tudi v kraju, ki še posebej narekuje budnost vsakogar. Zavedati se moramo, da je sovražnik kljub temu prisoten, čeprav smo že poizkušali spati na lovorikah, nas je v zadnjih nekaj letih zbudilo nekaj, kar nas opozarja na budnost do skupnosti, ki smo jo zgradili in jo moramo graditi naprej.

Zato je tudi delegatski sistem ena od možnosti za ocenjevanje čuta odgovornosti vsakega posameznega krajana do nalog razvoja kraja.

Delegatska struktura je vse premalo povezana z bazo. Delegat v trenutku, ko je izvoljen v neko delegacijo, v neki delegatski bazi, izgubi zvezo s to bazo in postane le sestavni del neke vodeče strukture.

Vinko MARKELJ:

Res je, da so delegati premalo povezani z ljudmi. Ni se še zgodilo, da bi delegacija po prejemu gradiva sklicala zbor občanov, ki bi ga morala sklicati. Tako predlogi delegatov še niso usklajeni.

Naš občan mora imeti občutek, da preko delegacije vpliva, vendar kljub vsemu še nima potrebnega vpliva.

Predvsem na delo v samoupravnih interesnih skupnostih nimajo delegati nikakršnega vpliva.

Primer: začeli smo z izgradnjo telefonskega omrežja (SIS za PTT promet, izvajalec del PTT Kranj). Ugotovili smo, da so naši obrobni kraji, ki spadajo pod občino Logatec, plačali za telefonski priključek 12.000.— din in dodatno še delo, mi pa prispevamo 50.000.— din za posameznika in dodatno še delo, sedaj pa zahtevajo še povišanje. To je **vsekakor za nas nesprejemljivo ravnanje, vendar na to nimamo nobenega vpliva**.

Tako naprej ne bo več šlo. Ljudje, ki o tem odločajo, bodo take stvari morali pojasniti, ali pa jih je potrebno zamenjati. Človek mora biti tisti, ki odloči, ne pa neki birokrat in tehokrat. Dokler pa bo tako, naš delegatski sistem ne bo prav nič boljši.

Tone OBLAK:

Res je, da tam, kjer so finančna sredstva, delegat ne opravi veliko in na to nima zadostnega vpliva.

Vinko MARKELJ:

Navedel bi še dva primera, slabega vključevanja krajanov in sodelovanja odgovornih. Takrat, ko smo sprejemali srednjeročni plan, se s področja Goropek in Opal, zbora ni udeležil nihče. Kmalu po sprejemu pa so občani s tega področja pisali, zakaj ni v planu cesta na Goropeke (asfaltacija).

Ali drug primer:

Gradnja zdravstvene postaje v Zireh je prvotno bila zajeta v samoupravnem sporazumu o temeljih SIS zdravstva v občini in regiji; kot smo izvedeli, je že izpadla in se ne bo gradila, čeprav je še vedno v srednjeročnem planu občine za obdobje 1981—1985.

Taka pot sigurno ni samoupravna. Če se nekaj sprejme in kasneje spremeni, je treba vsaj obvestiti tiste, ki so se v ta plan vključevali!

Tone OBLAK:

Prav tako smo v naši krajevni skupnosti sprejeli temelje planov samoupravnih interesnih skupnosti, ki jih s strani samoupravnih interesnih skupnosti sploh niso prišli podpisati.

Menim, da bi morali v naslednjem srednjeročnem obdobju to, kar smo si začrtali, še izboljšati in dopolniti tam, kjer se pokažejo vrzeli.

Vinko MARKELJ:

Dobro bi bilo tu, ko nekaj sprejemamo in se dogovarja-

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

mo, da bi dogovor spoznal sleherni občan in delavec. Tedaj obstaja možnost, da bi predloge sprejemali res po demokratični poti. Ko pa je dogovor sprejet, ne sme biti več nobenih odstopanj, ampak bi morali to, kar je sklenjeno, tudi realizirati. Seveda, če nastopijo pri tem neke nepredvidene težave, prav tako o njih demokratično razpravljamo in zavzemamo določeno stališče.

Nejko Podobnik:

Ali je vpliv družbenopolitičnih organizacij na sklepanje v krajevni skupnosti, tudi socialistične zveze kot frontne organizacije, premajhen?

Peter NAGLIČ:

Ne vem, kakšen naj bi bil večji vpliv. Mi smo člani sveta in ko rešujemo težje stvari se z ljudmi posvetujemo, več pa ne moremo storiti. Menim, da je notranja povezava v redu, vendar je še premalo podpore vseh krajanov pri delu oz. uresničevanju zastavljenih ciljev.

Vinko MARKELJ:

Vse se začne in konča pri čuti odgovornosti. Pri tem je treba določene ljudi poklicati na odgovornost. Zakaj ima lahko le posameznik čut do odgovornosti? Menim, da je aktivnost in delavnost slehernega kluba, družbenopolitičnih organizacij, odvisna od vodilnega. Manim, da bi morali poklicati vse predsednike, da bi se pogovorili, kaj je vzrok takšnemu stranju.

Viktor GALIČIČ:

Menim, da bi politično koordinacijo po svoji funkciji moral sklicevati predsednik koordinacijskega sveta ZK v KS. Ljudi je potrebno predvsem zainteresirati, kajti če le-te ni, potem ostane tu naš teren politično nepokrit. V kraju je okrog 190 članov ZK in te ljudi je potrebno popeljati v akcijo

in nekaj bi se nekje že moralo poznati. Ukrepi na področju delovanja socialistične zveze so že v veljavi in menim, da je potrebno to še nadaljevati in iskati novejših, boljših oblik. Vsak posameznik, ki je član te skupnosti, mora v okviru obstoječega sistema delovati in redno opravljati svoje državljanske dolžnosti. Kar pa zadeva odgovornost raznih funkcionarjev, pa je to še posebej pomembno.

Borčevska organizacija ima delegate tudi v svetu KS ipd. in preko njih delamo. Ljudje bi se morali bolj zavedati, kaj imajo, ko imajo samoupravni socializem.

7. Že leta opažamo v Žireh zanimivo dejstvo; v razne dejavnosti je vključenih veliko mladih, hkrati pa mladinske organizacije ni čutiti. Kako komentirate to?

Milan KOPAČ:

Najprej pogledjmo organiziranost žirovske mladine. Trenutno obstaja deset OO, šest v DO, dve v šolah in dve v oddaljenih vaseh (Žirovski vrh, Breznica). Vsaka od teh OO se prvenstveno ukvarja s problemi okolja, v katerem je ustanovljena (OZD, izobraževanje, vaški problemi). Za OO ZSMS Kladivar, kjer delam, lahko rečem, da je OO ZSMS enakovredno z ostalima DPO vključena v samoupravni sistem odločanje. Njeni člani so vključeni v vse komisije delavskega sveta in delovne skupnosti.

Ravno tako so aktivne tudi komisije pri OO ZSMS. Če pri ostalih OZD in šolah OO ZSMS ni čutiti, nosi krivdo tudi OO ZK, ki bi mladim v takih primerih morala pomagati. Po naših podatkih je najslabše stanje v OO ZSMS KGZ Sora Žiri; drugje je zaenkrat še zadovoljivo.

Za enotno nastopanje žirovske mladine na področjih, ki zadevajo vse Žiri, torej vse OO ZSMS, je ustanovljen krajevni svet, ki ima predvsem koordinacijski značaj. Tu se oblikujejo enotna stališča vseh OO do določenih problemov in dogovorijo o morebitni skupni akciji.

Osnovne organizacije in krajevni svet ponavadi obravnavajo politične ali zabavne navede, zato morda ta občutek neaktivnosti mladine in OO ZSMS v Žireh. Izvzemši politično, mladi dobro delujejo v vseh sferah žirovskega življenja. So temelj dela športnih društev, ustanovili so glasbeno društvo, pomagali pri ustanovitvi radia in Žirovskega občasnika, vključeni so v plašinsko društvo, gasilsko druš-

tvo, so pri ribičih in lovcih. Torej mladi so delavni. Če torej vsak delček njihove energije ne gre ravno skozi pečat OO ZSMS, še ni rečeno, da mladina ni aktivna. Potrebno je torej le uvideti, da se po aktivnosti mladih ne sme šteti samo takoimenovana politična aktivnost, za katero večina

mladih zaradi premajhnega poznavanja ali nedojemanja sistema in problemov ponavadi res nima interesa: šteti moramo celotno družbeno aktivnost.

To naj uvidijo tudi tisti, ki jim je neaktivnost mladine postala že fraza.

Menim, da je prav politična aktivnost mladine zelo slaba in je skoraj ni čutiti. Tako je tudi v občinskem merilu. Nihče pa ne ve odgovora, zakaj. Verjetno je vzrok temu nepoznavanje sistema in delovanja samouprave ter različnih problemov, kajti ne moreš samoupravno odločati, če o problemu nisi informiran. Lahko rečem, da mladinska organizacija v Kladivarju dobro dela in enakovredno z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijama tudi odloča. Pri krajevni skupnosti pa se aktivnost ponavadi konča. Zainteresiranost mladine pri delu v krajevni samoupravi je še vedno slaba in tako je vloga mladih pri vključevanju v krajevno samoupravo majhna.

Upamo, da bo novi stanovanjski blok kmalu vseljiv

razgovor za urednik Važno je da vemo ● Važno

Viktor GALIČIČ:

Mislim, da se ne bi mogli strinjati s tem, da je mladina v kraju preveč nezainteresirana. Vidimo, da je prišlo iz šol že precej mladih, ki bodo sposobni prevzeti vodstvo, gospodarstvo, samoupravno in politično delo v kraju. Tako menom, da je celotna struktura vseh družbenopolitičnih organizacij kriva, da mladina ne najde kontakta, ker jih ne zanima.

Nejko Podobnik:

1. Ali menite, da je ta pogovor jamstvo, da bo sodelovanje v krajevni skupnosti boljše?

2. Ali smatrate, da je lahko tisto, o čemer smo se pogovarjali temelj, da bo tudi vloga družbenopolitičnih organizacij v samoupravi krajevnih skupnosti večja?

Peter NAGLIČ:

Večkrat, če se bomo sestali, bolj gotovo bo potem to tudi izvedeno. V SZDL vedno de-

lamo preko predsednikov vaških odborov, ker je potrebno ta kader usposobiti in skupaj moramo razreševati probleme.

Vinko MARKELJ:

Vedeti moramo najprej to, kje se formira krajevna samouprava. Formira se konkretno v svetu in v skupščini. Od tam izhajajo tudi samoupravni akti.

Delovne osnutke, postopek sprejemanja je potrebno strokovno pripraviti in je dolžnost družbenopolitičnih organizacij in vseh, da podprejo izvajanje sprejetih osnutkov. Ko pa se enkrat sprejmejo, jih je potrebno tudi izvajati.

Krajevna skupnost je dobro organizirana, tudi samoupravno imamo stvari urejene, potrebno je združiti vse sile in vsestransko pomoč vseh krajanov.

Sedaj so pred nami volitve in vse sile bi bilo potrebno usmeriti v pravilno evidentiranje novih ljudi, ki bi lahko vse to, kar smo sprejeli v srednjeročnem obdobju tudi izpeljali.

kadrovške novice

Irma Dolenc referent za delovna razmerja

V mesecu maju je nastopilo delovno razmerje 10 delavcev, z delom pa je prenehalo 10 delavcev.

Delovno razmerje v TOZD Obutev Žiri so nastopili Pavla Guzelj, Sonja Rant, Milan Pšajd, Damjana Kržič in Ivana Pivk.

V TOZD Prodaja so nastopili delovno razmerje Grozdana Gnjiđić v prodajalni Zadar, Petar Rađenović v prodajalni Novi Sad in Nikola Petrić v prodajalni Subotica. Delovno razmerje v DSSS je nastopila Marija Poznik, v TOZD Obutev Gorenja vas pa Jelena Jenko.

Največ delavcev je v tem mesecu prenehalo z delom v TOZD Obutev Žiri in sicer Magdalena Artač iz obrata Rovte, Pavlina Treven, Tezija Kavčič, Berta Trček, Matija Pirnat in Dominik Strel. Z delovnim razmerjem v TOZD Obutev Gorenja vas sta prenehala Finka Pejić in Janez Lavtar, v TOZD Prodaja sta prenehali delati Angelina Marković in Erna Herovec.

ZAKLJUČEK

Samoupravljanje torej ni dana stvar. Čeprav to formalno zapišemo v aktih in načelih.

Gre za stalen, dolgotrajen proces, kjer naletimo tudi na mnoge zapreke. Prav zato pa moramo vedno pred seboj imeti jasne cilje, da pravilno premostimo težave.

Razmeroma solidno delo organov krajevnih skupnosti še vedno ne pomeni, da je temu primerno doseženo tudi to, da bi občani preko delegatskega sistema v celoti uresničevali svoje interese.

Lahko ocenimo, da krajevna samouprava še ne deluje tako kot bi morala. Načela delegatskega sistema so se uveljavila le delno.

Družbenopolitične organizacije prav tako nimajo zadostnega vpliva na odločitve v kraju, kar je seveda povsem odvisno od njihovega dela. Pogosto je za to vzrok v nepoznavanju temeljnih interesov delavcev in krajanov, kar pogojuje neustrezno usmeritev DPO. Na drugi strani pa so seveda izredno pomembne oblike sodelovanja s krajanji. Tudi te često ne gredo v korak s časom.

Naj navedemo primer:

Ko smo urejevali cestišče po kraju, so se v velikem številu zbrali ljudje po soseskah, se marsikaj dogovorili in to tudi napravili. Ali ne bi bilo možno tako oblikovati še druga vprašanja?

DPO bi morala bolj delovati kot organizator vseh pozitivnih sil in širših interesov in stvari reševati predvsem vsklajeno. Pri tem pa pozabiti na osebne zamere in se podrediti skupnim interesom. To velja za vse krajanje, pa tudi za vsa vodstva.

Seveda pa je vse odvisno zlasti od ljudi v DPO v kraju in posameznih vaseh.

Jožetu Seljaku v slovo

ustvarjalnega in koristnega družbi.

Po končani osnovni šoli se je zaposlil v Žireh in s svojo marljivostjo od leta 1962 krepil delo v skladiščni službi, vse do zadnjega dne. Bil je sodelavec, ki ni nikdar odrekel pomoči drugemu in so ga zato visoko cenili. S sodelavci je bil pripravljen deliti dobro in slabo.

Toda prišla je bolezen, ta zahrbtna sovražnica, ki vsem streže po življenju. Tokrat je izbrala prav našega Jožeta.

Naj polete naše misli z njim in njegovim življenjem.

Nepričakovano nas je zapustil sodelavec, delavec v skladišču, Jože Seljak. Njegova volja do življenja, ki je premagala že veliko večje napore, je tokrat omagala pred boleznijo.

Ko je leta 1936 ugledal luč sveta, je nevidna usoda narekovala, da bo živel življenje poštenega delovnega človeka,

Dozročili so še

Sodelavkam Zorki Slišković in Nadi Škrobar iz TOZD Prodaja Žiri, Anici Mrak iz TOZD Obutev Gorenja vas in Marjeti Oblak iz DSSS ob vstopu na novo življenjsko pot iskreno čestitamo ter želimo veliko sreče in medsebojnega razumevanja v zakonu.

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Kako bomo razdelili regres

Hitro se nam približuje čas letovanj in kolektivnega dopusta, zato smo že kar nestrpni, kdaj bo izplačan regres za letni dopust. Vendar moram takoj povedati, da bo regres izplačan pri izplačilu OD za mesec junij, to je v mesecu juliju.

Letošnji predlog za delitev regresa je pripravljen v nekoliko širši obliki in sicer je razdeljen na pet kategorij. V I. kategoriji se znesek regresa deli po 7 skupinah glede na povprečni OD delavca v zadnjih treh mesecih letošnjega leta, kar pomeni, na primer, da bi dobil delavec, ki ima OD nižji od 6.000,— din, 3.200,— din regresa, tisti, ki ima OD višji od 18.000,— din pa le 1.000,— din.

Po II. kategoriji pripada dodatni regres delavcem, ki imajo otroke, ki jih še preživljajo in sicer glede na dodatek, ki velja pri uveljavljanju pravice do otroškega dodatka po stanju 30. 4. 1981 nepreskrbljenim otrokom, ki ne prejemajo otroškega dodatka, vendar so zavarovani po naših delavcih.

Po III. kategoriji pripada dodatni regres samohranilkam-cem in delavcem, ki imajo invalidne otroke.

Po IV. kategoriji pripada dodatni regres delavcem invalidom II. kategorije in delavcem s priznano 60% ali večjo telesno okvaro.

V V. kategorijo pa so vključeni učenci z učno pogodbo.

Predlog za delitev regresa v taki obliki so obravnavali vsi delavski sveti na svojih sejah v maju in je bil sprejet z nekaterimi pripombami. Delavski svet TOZD Prodaja pa se s predlogom ni strinjal. Člani DS so bili mnenja, da se nismo držali člena pravilnika, ki govori o sredstvih regresa za letni dopust. Ta člen določa, da se sredstva regresa obli-

kujejo s sklepom delavskega sveta DO v soglasju s sklepom DS TOZD. Regres za letni dopust je možen v višini najmanj 30% in največ 45% od povprečnega mesečnega neto OD na zaposlenega v gospodarstvu v SR Sloveniji v devetih mesecih preteklega leta.

Člen govori torej o oblikovanju sredstev v tej višini in ne o kriterijih, česar pa smo se držali, saj je povprečni znesek regresa na zaposlenega delavca 2.800,— din. Člani DS TOZD Prodaja so imeli pripombo tudi v tem, da jim po tem predlogu planirana sredstva ostanejo, čeprav je njihova neodtujljiva pravica, da z njimi razpolagajo. Predlog pa ni bil narejen glede na planirana sredstva po TOZD, temveč glede na skupno planirano maso sredstev za celotno delovno organizacijo. DS TOZD torej s predlogom ni soglašal, zato je skupni delavski svet sprejel sklep, da predlog ponovno obravnavajo komisije in strokovne službe.

Glede na pripombe člana DS TOZD Prodaja Žiri je bil narejen približen izračun, kako bi bil po izdelanem predlogu razdeljen regres po posameznih TOZD. V TOZD Obutev Žiri bi glede na planirana sredstva zmanjkalo okrog 100.000,— din, v TOZD Obutev Gorenja vas pa okrog 50.000,— din, glede na nekoliko nižje OD in večje število otrok.

V TOZD Prodaja Žiri bi ostalo okrog 50.000,— din, v TOZD Plastika Žiri okrog 70.000,— din (tudi na način prerazporeditev delavcev v TOZD Obutev Žiri) in v DSSS okrog 70.000,— din. Ker razlike niso tako velike, smo mnenja, da se predlog za razdelitev regresa ponovno predloži vsem delavskim svetom v sredini meseca junija.

Marta MLINAR

V pokoj odhajajo:

Dolgoletnim sodelavcem Pavlini Treven, Berti Trček, Matiju Pirnat, Angeli Markovič, Erni Herovec, Janezu Lavtarju in Dominiku Strelu ob odhodu v pokoj želimo predvsem še mnogo let trdnega zdravja, dobrega počutja in zadovoljstva v domačem krogu ter da bi se radi spominjali delovnih let v tovarni Alpina.

Otroški dodatki od maja dalje spremenjeni

Skupščina skupnosti otroškega varstva Škofja Loka je na seji sredi marca letos sprejela sklep o višini denarnih pomoči (otroških dokladov) in dohodkovnih pogojih v letu 1981. Sprejeti sklep se precej razlikuje od prejšnjega. Velika sprememba je predvsem ta, da mejni cenzus ni spremenjen, iz česar izhaja, da bodo po 1. 5. 1981 ostali brez otroškega dodatka vsi tisti dosedanjí upravičenci, katerih dohodek je bil v letu 1980 višji od 3900 din mesečno na družinskega člana.

Pri ugotavljanju upravičenosti do otroškega dodatka se upošteva dejanski socialni položaj družine, v kateri otrok živi oziroma spada. Upoštevalo se vsi dohodki družine v letu 1980, ne glede na vir ali prepise, po katerih jih druž-

na ali otrok ima. Kot dohodek iz delovnega razmerja se šteje osebni dohodek za redno in nadurno delo, nadomestilo osebnega dohodka za čas bolezni, izplačilo »dobička« v novembru in decembru in regres. Sprememba je tudi ta, da se poleg preživnine ali družinske pokojnine, ki jo otrok prejema, šteje tudi višina štipendije ali vajeniške nagrade, ki jo je otrok prejel v letu 1980.

Dohodek od kmetijske dejavnosti se upošteva v šestkratnem znesku katastrskega dohodka.

Ker se torej mejni cenzus ni dvignil, osebni dohodki pa so se povišali, bo skoraj tretjina dosedanjih upravičencev od maja dalje ostalo brez otroškega dodatka.

Otroški dodatki so od 1. 5. taki:

Mesečni dohodek na družinskega člana

Višina otroškega dodatka za enega otroka

do 2.500 din
od 2.500 din do 3.000 din
od 3.000 din do 3.500 din
od 3.500 din do 3.900 din

950 din
650 din
300 din
240 din

Pravico do povečane denarne pomoči ima v znesku 170 din mesečno otrok, ki ima edinega hranilca in 370 din mesečno telesno ali duševno prizadet otrok.

Kdor sodi, da glede na dohodke v prejšnjem letu ne spada v pravilno skupino, naj se oglasi v kadrovski službi, kjer bomo preverili podatke o osebnem dohodku in morebitne upravičene pripombe po-

sredovali skupnosti otroškega varstva. Prav tako naj vsak takoj sporoči vsako spremembo, ki vpliva na višino otroškega dodatka. To so predvsem spremembe v številu družinskih članov, lahko pa tudi prenehanje delovnega razmerja ali ponovna zaposlitev zakonca, kar bistveo vpliva na višino dodatka v družini.

Jernejka TRČEK

Dominik Strel, Berta Trček, Pavla Treven, Erna Herovec in Janez Lavtar na sprejemu pri direktorju ob odhodu v pokoj

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

»Spomnim se tistih časov takoj po vojni, ko smo uganjali vseh vrst »lumparije« in zase in še za nekatere druge moje tedanje kolege vem, da smo bili vsega krivi. Razumljivo je, da tista podivjana leta niso kaj prida spodbujala učenja in lahko rečem, da sem bil med slabšimi učenici.

Nižje gimnazije v Žireh nisem zaključil in sem nadaljeval v Ljubljani, kamor sem se preselil leta 1952.

VPisal sem se na Tehnično srednjo šolo in takrat se je začelo bolj zares. Človeku ni vseeno, kaj drugi mislijo o njem, zato sem se tudi v šoli malo bolj potrudil. Po končani tehnični šoli sem se vpisal na strojno fakulteto, vendar nisem diplomiral. Še pred zaključkom študija sem se namreč zaposlil v Elektro dvgalu kot vodja konstrukcije. Leta 1964 pa sem obesil strojništvo na klin in odšel za 3 leta na Švedsko. Po vrnitvi leta 1967 je bilo malo težje dobiti us-

trezno službo in lotil sem se privatne obrti: najprej tiskanja, kasneje pa sva se z ženo odločila še za kemično čistilnico.

Torej kar širokopotezni načrti in delo, ki zaheva v današnjih časih dovolj odločnosti in iznajdljivosti, ki je našemu rojaku Bojanu Lepajnetu očitno ne primanjkuje že od zgodnjih otroških in mladeniških let dalje. Prav gotovo je bilo treba nekaj korajže nositi brado v času, ko leta ni bila zgolj navada večine. Ta samosvoja odločnost, neprisiljena skromnost, energija in podjetnost so že na prvi pogled vidne črte njegovega značaja.

Čeprav je že za nekaj let prekoračil štirideseta leta in že rahlo sivi, izgleda mladosten, ko so drugi že skoraj starci.

»Otroci počasi odraščajo, z ženo pa imava še razne poslovne načrte. Vendar mene osebno vedno bolj vleče na deželo, na kmete. Morda je to zaradi tega, ker iz takega okolja izhajam, ali pa se morda staram in iščem mir. Že nekaj let iščem primeren kraj, da bi se lahko tja zatekel. Seveda, najbolj prav bi mi bilo, če bi bilo to v Poljanski dolini. Sicer pa bomo videli...«

**Tekst: Nejko Podobnik
Foto: Brigita Grošelj**

Predsedstvo krajevnih konference SZDL nam je poslalo vsem krajanom v razmišljanje tole pismo

Pri nekaterih vaških odborih SZDL Žiri se pojavljajo velike težave ob smrti soseda ali vaščana, ko je potrebno organizirati skladno z odlokom skupščine občine Škofja Loka, da na čelu pogrebnega sprevoda nekdo nese za vsakim umrlim slovensko zastavo, v navadi pa je, da se pred hišo umrlega nekdo v imenu sosedov in vaškega odbora SZDL z nekaj besedami poslovil od pokojnika. Vendar povsod ni tako in ponekod odpovesta tudi vaški odbor SZDL in sosedje. Zavedamo se, da so razlike boleče.

Kaj je v zvezi s tem ukrenilo predsedstvo krajevnih konference SZDL?

Za izvedbo teh odgovornih nalog je predsedstvo krajevnih konference SZDL Žiri zadolžilo področne vaške odbore SZDL, da vsak na svojem področju skrbi, da se za vsakim umrlim prebivalcem kraja organizira dolžna pogrebna svečanost skupaj s sosedi iz pokojnikove soseske. V glavnem se predsedniki vaških odborov potrudijo, da to steče.

Ta odgovorna naloga je v glavnem vselej na ramenih predsednika vaških odborov. Ob tem pa zadevajo največkrat na skoraj nepremostljive težave, kje najti govornika. Sosedje in vaščani se tej dolžnosti izmikajo ali pa jo tudi odklanjajo, češ, da tega jaz nisem sposoben.

V Žirih danes vsi obvladamo slovenski jezik in smo pismeni. Torej so težave in ustvarjanje problemov okrog teh nalog odveč. Na žalost se zgodi, da predsednik hodi po vasi in išče od hiše do hiše govornika, kot bi prosil miloščine, preden mu uspe nekoga preprostiti in rešiti zagato.

V mnogih primerih sosedje in vaščani odrekajo to dolžnost nepreklicno. Prav ti prebivalci kraja pozabljajo, kako se bodo počutili, če jih bo zadela prav ta neprijetnost, da bi se tej dolžnosti ob njihovem primeru izmaknili. Pozabljajo, kako se bodo počutili osamljene...

Nekateri vaški odbori oziroma njihovi predsedniki prav zavzeto opravljajo te dolžnosti in zaslužijo za to prizadevanje vse priznanje.

Kadar pa se dogodi, da na čelu pogrebnega sprevoda ni nikogar s slovensko zastavo in pred hišo umrlega ni poslovnega govora, vemo, da je zatajil vaški odbor in sosedje. Ob takih napakah se kažejo naši pomanjkljivi medčloveški odnosi, izgubili smo občutek pomagati drug drugemu v stiskah in težavah; vedeti moramo, da smo vedno v medsebojni soodvisnosti.

Da bi bilo takih in podobnih pomanjkljivosti v kraju čim manj, se spomnimo, da se bomo prej ali slej vsi znašli v istem položaju.

Žalostno bo, če si ne bomo že za življenje zaslužili, da bo ob našem zadnjem slovesu iz vasi nekdo z nekaj poslovnimi besedami označil ta naš odhod pred domačo hišo in s poklonom naše slovenske zastave. Vendar zato bodimo v prihodnje obzirnejši, ko odgovorni iz vaškega odbora ali izmed sosedov iščejo nekoga za izvedbo z odlokom določenega zadnjega slovesa.

Naj ne bo nikogar več, ki bi pomoč v takem slučaju odrekel. Pomaga naj vsakdo, prvenstveno sosedje in področni vaški odbor SZDL. Zatekajmo se nanje kadar pomoč potrebujemo.

Dopisujte

To je naš kraj • To je naš kraj • To je naš kraj

Moški pevski zbor podjetij Žiri ob 10-letnici

23. maja je Moški pevski zbor podjetij slavil 10-letnico svojega obstoja. Bogat koncert, ki so ga pevci pripravili ob tej priložnosti, pričča o veliki delavnosti in prizadevnosti zboru, hkrati pa prav to obeta še nadaljnjo rast in razvoj zboru.

Poslušalci se tega zavedajo, saj so povsem napolnili veliko dvorano DPD Svobode Žiri in hvaležno

sprejeli široko zastavljeni program.

Koncert so popestrili tudi gostje. Nastopil je moški pevski zbor iz Zasipa pri Bledu in Trio Korotan s pevci. Oboji so s kvaliteto in simpatičnim nastopom poželi buren aplavz poslušalcev.

Predstavila se je tudi skupina mladih glasbenikov in pevcev, članov Delavsko prosvetnega društva Svoboda Žiri.

Pevci iz Zasipa pri Bledu so dokazali svojo kvaliteto

Mladi glasbeniki in pevci so porok napredka

Takole so se predstavili pevci MPZ podjetij

Trio Korotan s pevci, naši rojaki s Koroške so bili izredno tople sprejeti

Na koncertu so mnogi pevci in pevovodje prejeli tudi Gallusove značke. Anton Jobst, ki je več let vodil moški pevski zbor in glasbeno življenje v Žirih, pa je prejel najvišje pri-

znanje glasbenikov Gallusovo plaketo.

Naj povemo še, da je Anton Jobst sam oddirigiral tudi svojo lastno skladbo.

N. P.

Letošnjo prvomajsko budnico je slišala večina krajanov Žirov

Ze dolga leta je bila za nas godbenike, ko so se nam začela nabirati leta, prvomajsko igranje precej huda obremenitev, posebno za tovariše, ki igrajo in nosijo težje instrumente. Z budnico pa smo zajeli le območje glavne ceste od Žirov do Sela.

Našemu godbenemu referentu Vikiju Zaklju se je šele letos posrečila uresničiti ta zamisel. Dovolj velik Mercedes z veliko tovorno površino je komaj ustrezal našemu namenu. Voznik tovornjaka pa je s počasno in mirno vožnjo

pripomogel, da smo godbeniki nemoteno igrali od Žirov preko Stare vasi, Nove vasi in spet skozi Staro vas, čez Jezera, v Rakulk, Dobračevo in Selo, ter nazaj. Vsi krajanje žirovskih stanovanjskih naselij so bili navdušeni ob taki prvomajski praznični zamisli.

Tako se godbeniki letos nismo toliko izčrpali kot prejšnja leta, praznično prvomajsko razpoloženje pa smo vnesli vsaj med trikrat več ljudi kot prejšnja leta.

Ivan Reven

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Žirovski orkester v Kočevju

V nedeljo, 10. maja 1981 je bilo v Šeškovem domu v Kočevju 6. izbirno tekmovanje pihalnih orkestrrov Slovenije. Tu se je zbralo sedem godb, druge pa so imele izbirno tekmovanje po drugih krajih. V prenovljeni dvorani bivšega Sokolskega doma, kjer je bilo med vojno zgodovinsko zasedanje kočevskega zbora, smo preizkusili svoje znanje godbe iz Cerknega, Logatca, Kočevja, Metlike, Litostroja, Žirov in Vevč.

Za razliko od zadnjih treh let, ko so bile le revije pihalnih orkestrrov, je bilo letos izbirno tekmovanje v treh težavnostnih stopnjah. Godbe z največ doseženimi točkami iz vsake težavnostne stopnje se bodo še pomerile v finalu.

Žirovski godbeniki, ki so prejšnja leta tekmovali v najlažji, tretji težavnostni stopnji, so se letos odločili za drugo. Že jeseni, ko smo začeli z vadbo tekmovalnih skladb, smo imeli težave s skladnostjo godbe zaradi preslabega obiska godbenih vaj. V Alpini je v popoldanski izmeni še vedno težko dobiti na travkovih nadomestilo za reden obisk vaj. Zaradi nerednega obiska nekaj godbenikov pa moramo ponavljati eno skladbo ali odlomek večkrat, kar seveda vzbudi naveličanje in malodušje. Namesto, da bi vsaj dvakrat na teden imeli godbene vaje kot drugi orkestri, smo nekateri godbeniki bili na vajah komaj dvakrat na mesec. Tako smo komaj vedeli, katero skladbo naj igramo, drugo pa nam je med tem časom že ušlo iz spomina. Ne moremo zamolčati, da je povprečna starost godbenikov že visoka, brez ustrezne glasbene šole, mladih, ki bi poživali kakovost godbe pa ni.

K našemu malodušju je to nedeljo prispeval še škofovski Alpetour, ki ni poslal obljubljenega naročenega avtobusa in smo sami naposled morali preskrbeti prevoz, ko smo eno uro in pol zaman čakali avtobus. Pri tem sta nam zelo pomagala Alpina in Kavčič s svojimi kombiji, pa tudi osebni avtomobili so pri tem prišli v poštev.

Strokovna žirija, ki je letos ocenjevala izbirna tekmovanja na Jesenicah, Novi Gorici in Kočevju je bila zelo stroga. Celotno najboljšo godbo tokrat niso dobile zaželjeno število točk. Mnoge amaterske pihalne godbe so si za tekmovanje izposodile profesionalce za vodilne instrumente.

Da ne govorimo, da ima večina drugih godbenikov nižjo ali celo srednjo glasbeno izobrazbo. Naša godba pa se kljub temu ne sramuje popolnega amaterizma. Kar znamo, znamo. Važna je volja in to je važno.

Ivan Reven

Za mrliško vežico so darovali

1. Vinko Novak, Stara vas 38 2.000.— din ob smrti mame Antonije Novak
2. Darinka Tinauer, Žiri 34 1.230.— din ob

- smrti očeta Rudija Tinauerja
3. Sodelavci Staneta Gantarja, Žirovski vrh, 1.000.— din — ob smrti očeta

Dela na pokopališču napredujejo

Najbolj uspelo srečanje

Zborovsko petje se je v naši občini izredno razmahnilo. Prav gotovo je za pevce izredna spodbuda tudi nastopanje na občinskih revijah pevskih zborov, ki jih prireja Zveza kulturnih organizacij občine Škofja Loka. Tako so bila taka srečanja letos kar petkrat — v različnih delih občine.

Po mnenju večine je prav to zadnje srečanje najbolj uspelo. Kakovost zborov očitno raste, organizacija prireditve je bila prav tako dobra, gledalci pa so kot vedno spet napolnili dvorano.

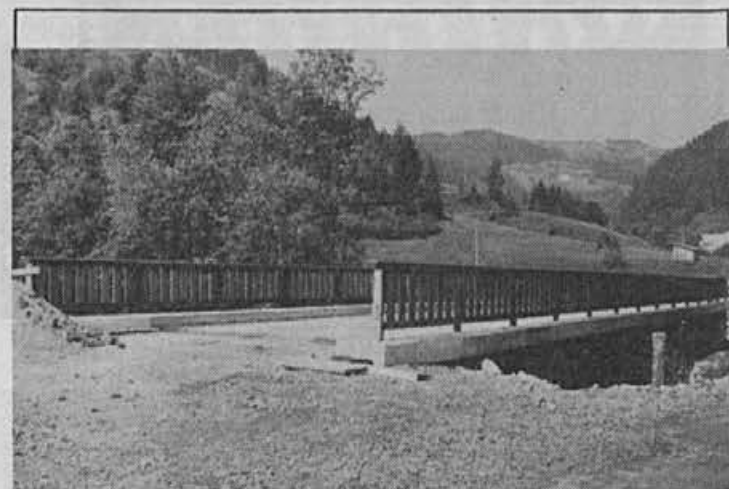
Ženski pevski zbor DPD Svoboda Žiri se je predstavil kot prvi s tremi živahnimi, dobro izvedenimi pesmimi.

Oktet Jelovica je nastopil z običajno zanesljivostjo — z dokaj pestrim programom.

Moški pevski zbor Sv. Duh iz Virmaš vodi naš rojak prof. Demšar.

Mešani pevski zbor Lubnik je od ustanovitve nastopil šele trikrat. Pa vendar so morali na zahtevo poslušalcev ponavljati nastop.

Nov dosežek naše krajevne skupnosti: most na Lednici je zgrajen

»DELO-ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne obutve Žiri, Stara vas 23. n. sol. o., ki ima v svoji sestavi TOZD Obutev Žiri, TOZD Obutev Gorenja vas, TOZD Plastika Žiri, TOZD Prodaja Žiri in Delovno skupnost skupnih služb.

Ureja ga uredniški odbor: Anica Govekar, Ra-

do Kavčič, Anton Eniko, Srečko Erznožnik, Ivan Reven, Mišo Čepak, Anuška Kavčič — tehnični urednik, Neško Podobnik glavni in odgovorni urednik.

Izhaja mesečno, naklada 2000 izvodov. Fotografije Brigita Grošelj. Tisk TK Gorenjski tisk, Kranj.